

การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู

โรงเรียนบ้านรำปูล อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

Development of Supportive Learning Environment by Participation of Teachers at Banrapoo School, Ko Lanta District, Krabi Province

จรัส การดี¹, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภณ เพ็ชรพวง², ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัจจรี เจริญสุข³

Charat kandee¹ Sopon Pechrpuang² Natjaree Jaroensuk³

1 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 0-854757123 อีเมล krucharas06@gmail.com

2 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทร 0-7791 3381 โทรสาร 0-7791 3382 อีเมล p1415014@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของครู 2) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู และ 3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปูล อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 20 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู และผู้แทนนักเรียน จำนวน 30 คน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนการวางแผน การดำเนินการ การสังเกตการณ์และสะท้อนผล จำนวน 2 วงรอบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านรำปูล อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ และ การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครูพบว่า โรงเรียนใช้วิธีการปรับปรุงและพัฒนาด้วยการปฏิบัติจริงโดยการมีส่วนร่วมของครูโดยการวางแผน การดำเนินการ การติดตามตรวจสอบ และพัฒนาการปฏิบัติงาน ทั้งด้านหลักสูตรสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน อาคารบริเวณ อาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ การกำจัดขยะ และการจัดเก็บบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งาน 3) ผลการประเมินการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของครู พบว่าผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมเปรียบเทียบระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยรวมและรายด้านมีผลการพัฒนาสูงขึ้น

คำสำคัญ : การจัดสภาพแวดล้อม, การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้, การมีส่วนร่วมของครู

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to study the state and problems of the supportive learning environment preparation by participation of teachers, 2) to develop the supportive learning environment by participation of teachers, and 3) to assess the development of the supportive learning environment by participation of teachers at Banrapoo School, Ko Lanta District, Krabi Province. The study included 20 participants who were school administrators and school staff and 30 key informants who were school administrators, teacher representatives, and student representatives. The study was conducted by action research method including planning, action, observation, and feedback. The research procedure consisted of two cycles. Data were collected by a questionnaire and were analyzed by mean and standard deviation.

The research findings revealed as follows. 1) The state and problems of the supportive learning environment preparation of the school was at a moderate level in overall aspects ranked in descending order: physical environment arrangement and infrastructure arrangement, and academic environment arrangement, respectively. 2) The development of the supportive learning environment by participation of the teachers showed that the school employed actual practices, which the teachers were participated in planning, action, monitoring and assessment, and performance development in school curriculum, teaching materials, infrastructures, laboratories, garbage disposal, and maintenance of ready-to-use equipment. 3) The comparison assessment of the development of the supportive learning environment by participation of the teachers showed that the development of Cycle II was higher than Cycle I in overall and individual aspects.

Keywords: environmental arrangement, development of supportive learning environment, participation of teachers

ความสำคัญของปัญหา

การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยได้ดำเนินการจัดทำนโยบายห้องเรียนคุณภาพจากผลการนิเทศภายในเมื่อปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มาประเมินด้านการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนบ้านรำปู ซึ่งผลการประเมินบรรยากาศภายในชั้นเรียนและภายนอกชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของโรงเรียนจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาสภาพแวดล้อมโรงเรียนบ้านรำปู โดยการมีส่วนร่วมของครู ให้ดีขึ้นอันจะนำไปสู่การพัฒนาบรรยากาศในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านรำปู ให้เป็นโรงเรียนที่มีบรรยากาศที่น่าอยู่ ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านรำปู อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่
2. เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปู อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปู อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

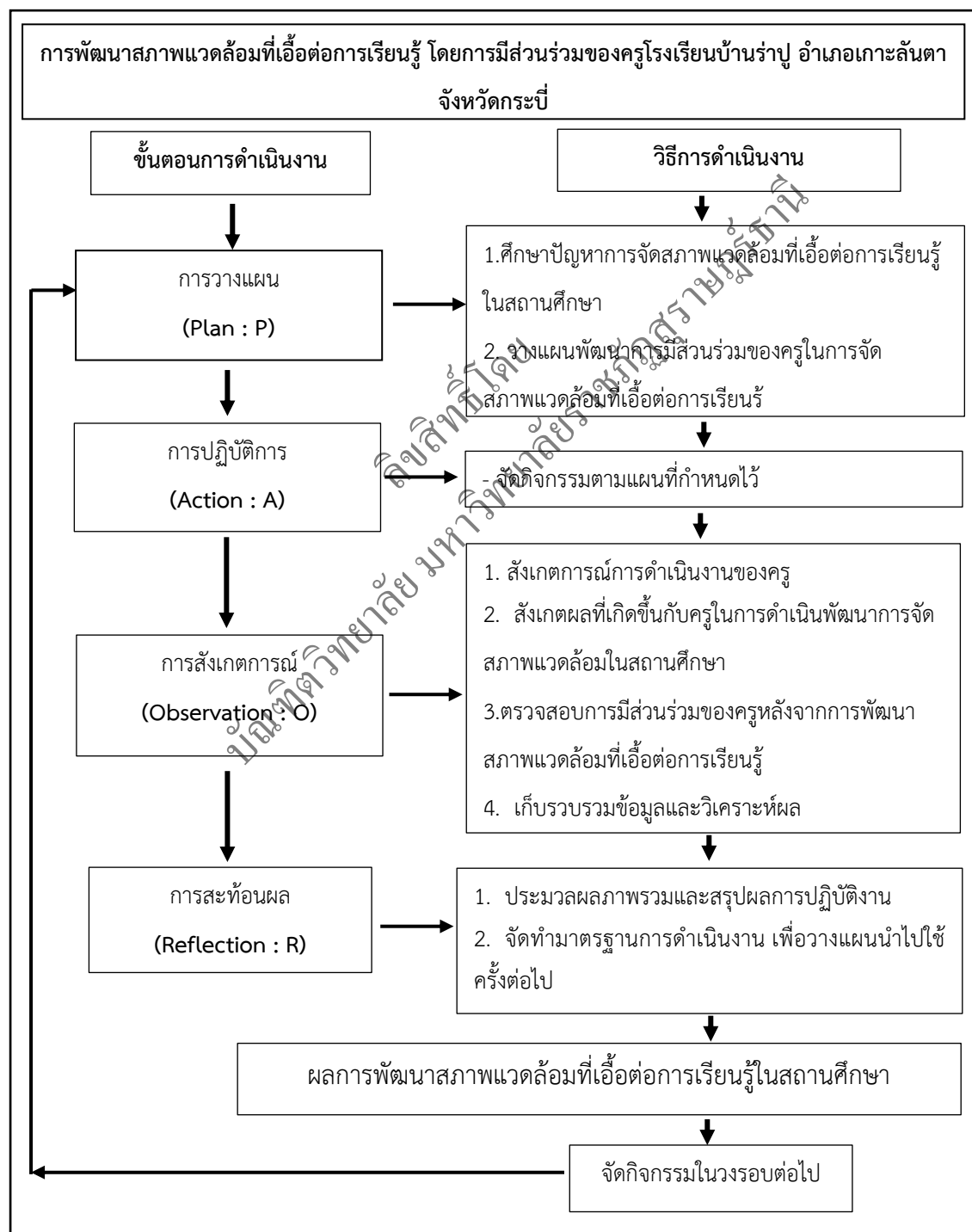
ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการมุ่งศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู 3 ด้านคือ การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางวิชาการและการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
3. กลุ่มเป้าหมาย
 1. ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ผู้วิจัย จำนวน 1 คน คณะครูจำนวน 17 คน นักการภารโรง จำนวน 1 คน
 2. ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน คณะครู จำนวน 19 คน ผู้แทนนักเรียนจำนวน 10 คน
4. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู
 - ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู
5. ระยะเวลาในการทำวิจัย แบ่งเป็น 2 รอบ คือ รอบที่ 1 ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2562 ถึง 30 พฤศจิกายน 2562 รอบที่ 2 ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2562

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปู อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (1990) 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน และนำเสนอตามลำดับดังนี้ 1. การวางแผน (Planning) 2. การปฏิบัติการ (Action) 3. การสังเกตการณ์ (Observation) 4. การสะท้อนผล (Reflection) โดยได้ทำการปฏิบัติการด้วยขั้นตอนดังกล่าว 2 วงรอบ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวงรอบที่ 1 และ 2 ดังนี้

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม และแผนการปฏิบัติงานพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู

วิธีสร้าง

- 1.วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมด
- 2.สังเคราะห์ตัวแปรโดยการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลงานของนักวิจัยเพื่อกำหนดขอบเขตเชิงเนื้อหาของงานวิจัยเพื่อนำมาเป็นกรอบของเนื้อหางานวิจัยนำมาเขียนเป็นข้อแบบสอบถามในแต่ละด้าน
- 3.นำไปตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ และ นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบครั้งสุดท้าย และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบให้คะแนนความเหมาะสมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมในแต่ละวงรอบ เพื่อทำการวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1.ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านราปูอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และมากที่สุดจำนวน 15 ข้อและได้นำปัญหาที่พบมาดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา ได้แก่

1.1.ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1. สถานศึกษายังขาดแผนผังแสดงส่วนต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา 2. ห้องน้ำห้องส้วมภายในสถานศึกษายังไม่ได้แยกห้องน้ำชาย – หญิงให้เป็นสัดส่วน 3. บริเวณห้องน้ำห้องส้วมยังไม่มียางล้างมือสำหรับนักเรียนและยังขาดการดูแลบำรุงรักษาความสะอาด 4. สถานศึกษายังมีอุปกรณ์กีฬาที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน 5. สถานศึกษายังขาดการจัดทำข้อมูลการใช้ห้องปฏิบัติการที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน 6. สถานศึกษายังขาดการประเมินการใช้ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

1.2.ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1. สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน 2. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน 3. สถานศึกษายังขาดการส่งเสริมการจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.3.ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1.มุมหนังสือได้จัดอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการหยิบอ่าน 2.ห้องพยาบาล สะอาด มียาและอุปกรณ์ต่าง ๆ เก็บไว้อย่างเป็นระเบียบและปลอดภัย 3.ในโรงอาหาร มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและใช้ที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอ 4.จัดทำประวัติอาคาร จัดทำระเบียบการใช้อาคาร โดยมีชื่ออาคาร วัน เดือน ปีที่ก่อสร้างโรงเรียนบ้านรำปู 5.มีถังขยะเพียงพอ มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสมจัดวางเป็นจุด 6.มีสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ แยกประเภทที่เป็นสัดส่วนชัดเจน

2. การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู พบว่า โรงเรียนใช้วิธีการปรับปรุงและพัฒนาด้วยการปฏิบัติจริงโดยการมีส่วนร่วมของครู ด้วยการวางแผนการดำเนินการ การติดตามตรวจสอบ และพัฒนาการปฏิบัติงาน ทั้งด้านหลักสูตรสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอน อาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ การกำจัดขยะ และการจัดเก็บบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งาน

3 ผลการประเมินการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปู อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ พบว่า ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้ง 3 ด้าน โดยรวมวงรอบที่ 2 ($\bar{X}$ =3.42) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการดำเนินการในวงรอบที่ 1($\bar{X}$ =2.94) และผลการดำเนินงานทั้งสองวงรอบอยู่ในระดับ ปานกลาง

อภิปรายผล

1 .จากผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านรำปู อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย 1) ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ปัญหาที่พบ ได้แก่ สถานศึกษายังขาดการจัดให้มีแผนผังแสดงสถานที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา การใช้ห้องน้ำห้องส้วมและอ่างล้างมือที่แยกห้องน้ำชาย-หญิงเป็นสัดส่วนยังไม่มีเพียงพอ สถานศึกษามีอุปกรณ์ก็หาอย่างไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่จะใช้ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมกีฬา ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนจัดบริการด้านห้องน้ำห้องส้วม และอุปกรณ์กีฬา ยังต้องปรับปรุงทั้งในด้านปริมาณและการให้บริการ สอดคล้องกับ สานักฯ พรหมฮวด (2556 : 25) สรุปว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน 2) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ปัญหาที่พบ ได้แก่ สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรเป็นมาตรฐานแต่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษายังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องต่อเหตุการณ์ปัจจุบันและความต้องการของชุมชนและผู้เรียน สอดคล้องกับ สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561 : 40) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัดบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรจะทำให้ นักเรียนได้รับประสบการณ์เกิดการเรียนรู้ได้ดี และยังสอดคล้องกับ อัสมา พาริลที (2559 : 30) อธิบายว่าการใช้สื่อการเรียนการสอน วัสดุทางการเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร และ 3)ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ปัญหาที่พบ ได้แก่โรงเรียนยังขาดการบริหารจัดการการใช้สถานที่ ได้แก่การจัดมุมหนังสือในแต่ละห้องเรียน การจัดห้องพยาบาล ที่ยังไม่เรียบร้อย โรงอาหาร สำหรับดื่ม สถานศึกษายังขาดการบริหารจัดการ การใช้อาคาร การจัดการขยะ การจัดการสถานที่จัดเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสัดส่วน อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำให้ขาดแผนการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง

สอดคล้องกับ จรุง อานนท์ (2555 : 11) ได้ให้เหตุผลไว้ว่าการมีส่วนร่วม คือ การร่วมมือของบุคคล กลุ่มคนโดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยเริ่มตั้งแต่ร่วมวางแผนเพื่อกำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงแก้ไขปัญหา

2. ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปู อำเภอลำดวน จังหวัดกระบี่ พบว่า

2.1 การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำแผนผังแสดงส่วนต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ห้องน้ำห้องส้วมและอ่างล้างมือแยกห้องน้ำชาย-หญิงเป็นส่วนส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน เพื่อให้การบริการที่ถูกต้องสุขลักษณะโดยการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนส่งผลต่อความสะอาด สะดวกและการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ ธนวัฒน์ แจ่มศรีสุข (2559 : 109) ได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับดังนี้ การจัดการห้องสุขา การจัดการห้องเรียน การจัดการโรงอาหาร การจัดการบริเวณโรงเรียนและการจัดการอาคารเรียน ทางโรงเรียนควรหาวิธีการจัดการด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาการศึกษา เช่น จัดกิจกรรมหารายได้เข้าสถานศึกษา รับบริจาคจากผู้ปกครอง หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากบริษัท ร้านค้า ซึ่งอาศัยการมีส่วนร่วมสนับสนุนทางการศึกษา

2.2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จากผลการพัฒนาพบว่า ระดับค่าปฏิบัติที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากฝ่ายบริหารงานวิชาการ เป็นฝ่ายงานที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรทุกปีการศึกษาหลังจากที่พบปัญหาขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนได้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับ สิริวรรณ ศรีพหล (2553 : 37) ได้สรุปว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้เรียน เช่น การบริหารจัดการกับหลักสูตร การใช้และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2.3 การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ประกอบด้วย โรงเรียนได้ดำเนินการจัดมุมหนังสือให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการหยิบอ่าน เนื่องจากโรงเรียนบ้านรำปู ยังขาดความพร้อมในการจัดมุมหนังสือภายในห้องเรียน สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ เสตคุมพิทธ์ (2552: 50-54) สรุปว่า การจัดมุมหนังสือ ควรมีไว้เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกนิสัยรักการอ่าน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โรงเรียนได้ดำเนินการการจัดห้องพยาบาลให้มีความพร้อมสำหรับนักเรียนที่ป่วย จัดบริการน้ำสะอาดในโรงอาหาร มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและใช้ที่มีคุณภาพมีปริมาณเพียงพอ การจัดทำประวัติอาคาร จัดทำระเบียบการใช้อาคาร โดยมีชื่ออาคาร วัน เดือน ปี ที่ก่อสร้างจากผลการพัฒนาพบว่าหลังจากที่ดำเนินกิจกรรมพัฒนา ทำให้โรงเรียนมีแนวทางการใช้และการจัดการด้านอาคาร มีกฎเกณฑ์และเป็นระเบียบมากขึ้น รวมทั้งการจัดการขยะในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนได้นำแนวทางปฏิบัติของ กรมอนามัย ,สำนักงานมัยสิ่งแวดล้อม (2551) โดยจัดให้มีถังขยะเพียงพอ มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสมจัดวางเป็นจุด ๆ ผลการพัฒนาสอดคล้องกับแนวความคิดของ วรภา โพธิ์สุ (2556) ได้สรุปว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ เป็นการ จัดตกแต่งอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ให้มีความมั่นคง แข็งแรง สวยงาม ปลอดภัยเป็นระเบียบ และที่สำคัญมีความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

3. ผลการประเมินการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนบ้านรำปู อำเภอลำลูกกา จังหวัดกระบี่ สรุปได้ว่า หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมในวงรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติโดยรวมสูงขึ้นทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการวิจัยได้ปฏิบัติตามการจริง โดยทำตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ มีการปรับปรุงในแต่ละข้อที่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ โดยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และนักเรียนในโรงเรียนทุกคน ทั้งนี้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ต้องอาศัยปัจจัยทั้ง 4 อย่าง เป็นสำคัญ ประกอบด้วย การบริหารจัดการคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ สอดคล้องกับ เปรมชัย สายอุบล (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากร (man) ด้านกระบวนการบริหาร (management) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (material) ด้านงบประมาณ (money) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (management information System: MIS)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการสำรวจปัญหาและร่วมกันวางแผนในการดำเนินงาน พัฒนาสภาพแวดล้อมให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายบุคลากรเพื่อรับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการเฉพาะ เพื่อรับผิดชอบในการวางแผน และการดำเนินงานโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ใช้งานมีความสะดวก การสนับสนุนอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้เป็นระเบียบและพร้อมใช้งาน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดระบบการบริหารจัดการด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดให้มีการวางแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามแผน การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม และประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพในเอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมของนักเรียน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาจัดบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาและพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย, สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม. (2551). **คู่มือการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน** :องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จรุง อานนท์. (2555).**การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านย่านดินแดง** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธนัน แจ่มศรีสุข. (2559).**การจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนพนัสพิทยาคาร อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปรมชัย สายอุบล (2550). **ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงษ์ศักดิ์ เสถาคุมพัตต์. (2552). **การดำเนินงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- วรภา โพธิ์สุ (2556).**การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี สังกัดเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีปทุม.
- สานิลักษณ์ พรหมฮวด. (2556). **แนวทางพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุภัทรร อุ่นทะวาริ. (2556). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลอำเภอบ้านดวด จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1**. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อัสมา พาริลทิ. (2559). **การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Kemmis, S & McTaggart, R. (1988). **The Action Research Planer (3rd ed.)**. Victoria : Deakin University.